

Jätteenkäsittelyn vakuussäätely (YSL 59-61 §)/ Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kommenttipuheenvuoro

YSL 89 §:n ja jätteenkäsittelyn vakuuksien sääntelyn
tarkistamista koskeva kuulemistilaisuus 16.2.2021, YM

Kommenttipuheenvuoro YSL 89 §:n ja jätteenkäsittelyn vakuuksien sääntelyn tarkistamisesta

- YSL 89 §:n ja jätevakuuksia koskevan sääntelyn tarkistaminen tarpeellista sääntelyn ja käytäntöjen selventämiseksi
- 59 § Jätteen käsittelytoiminnan vakuus
 - erillissäännös vakuuden vaatimisesta myös sellaiselta toiminnalta, jonka ensisijaisena tarkoituksena ei ole jätteen ammattimaisen käsittelyn harjoittaminen, mutta johon tällaista toimintaa liittyy, merkitsee käytännössä vakuuden vaatimuksen laajentumista

59 § Jätteen käsittelytoiminnan vakuus (jatkuu)

- säännös tarkoituksenmukainen, mutta lain esitöissä (HE) on tarpeen vielä tarkentaa, mitä ”käsittelyllä” tarkoitetaan
 - vastattava JL:n jätteen käsittelyn määritelmää
 - jätteen käsittely ammatti- tai laitosmaista
- säännökseen esitetty termi ”merkittäviä määriä” on tulkin-
nanvarainen -> syytä tarkentaa HE:ssä
 - ”merkittävä määrä” vaihtelee tapaus- ja toimialakohtaisesti
 - määrästä riippumatta vakuus tulisi vaatia aina, kun kyse on vaarallisten jätteiden käsittelystä

60 § Vakuuden määrä

- säännös toiminnanharjoittajan (th) velvollisuudesta esittää asiantuntijan arvio vakuudella katettavista kustannuksista on tarpeen käytännön selventämiseksi
- arvion esittäminen kuuluu nimenomaan th:n velvollisuuksiin
- ei lisää toiminnanharjoittajan velvollisuuksia
 - YSA 6 §: lupahakemuksessa on oltava selvitys vakuudesta, kun toiminta koskee jätteen hyödyntämistä tai loppukäsittelyä
 - YSL 39.3 § edellyttää jo nyt hakemuksen laatijalta riittävää asiantuntemusta
- asiantuntijan arvio riittävä
 - Th voi laatia arvion itse tai teetättää sen -> lupaviranomainen arvioi esitetyn arvion asianmukaisuuden ja riittävyyden

89 § Luvan muuttaminen (1/2)

- 1 mom:ssa th:lle esitetyn velvoitteen laiminlyönnin oikaisemiseksi voidaan käyttää hallintopakkoa.
 - hallintopakko muutoksenhakuineen on varsin hidas menettely, viranomaisen aloite mahdollistaa nopeamman asian virelle tulon
 - jos hallintopakko tehoaa -> viranomaisen aloiteoikeudelle ei tarvetta
 - jos ei tehoa, viranomaisella oltava keino viedä asiaa eteenpäin th:n niskottelusta huolimatta
- **säännös tulisi muotoilla niin, että th:lla on ensisijainen velvoite saattaa lupa ajan tasalle 89 §:n 2 ja 3 momentin mukaisten edellytysten täytyessä, mutta samalla on huolehdittava valvontaviranomaisen ja yleistä etua valvovan viranomaisen toissijaisesta menettelystä (aloite) asian vireille saattamisesta**

89 § Luvan muuttaminen (2/2)

- Erillissäännös (uusi 3 mom.) vakuuden muuttamista valvonnan näkökulmasta tarpeen menettelyn selventämiseksi
 - nykyisten 1 ja 5 kohdan soveltaminen vakuuden muuttamiseksi koettu hankalaksi esim. riittämättömän vakuuden liittyminen toiminnasta aiheutuvaan pilaantumiseen tai sen vaaraan voi olla hankala todeta/perustella
 - aloiteoikeuden rajaaminen viranomaisille tarkoituksenmukaista
 - tulisiko haitankärsijälle turvata aloiteoikeus?
 - kiinteistönomistajalla intressi vakuuden riittävydestä?
 - > harvoin kompetenssia aloitteen vireille laittamiseksi
 - > valvonta-asiana valvontaviranomaiselle

61 § Vakuuden asettaminen ja voimassaolo (1/2)

- th:n velvollisuus arvioida vakuuden riittävyys määräajoin täydentää valvontaviranomaisen lupavalvonnassa tekemää vakuuden riittävyyden seuranta ja siten edesauttaa vakuuksien pitämistä oikean suuruisina vakuuden kohteena olevaan toimintaan nähden
- tarkasteluväli tulisi olla riittävän pitkä, esim. 5 v, liian lyhyt määräaikaväli kuormittaisi liikaa sekä th:jaa että valvontaviranomaista
- vakuuden realisointia koskevan menettelysäännöksen lisääminen säännökseen on kannatettavaa -> selkeyttää vakuuden realisointimenettelyä

61 § Vakuuden asettaminen ja voimassaolo (2/2)

- selvitettävä, voidaanko tätä säännöstä soveltaa myös YSL 182 a §:n mukaisessa tilanteessa
- vakuusmuodoille asetettavat vaatimukset
 - käytännössä rahoituslaitoksen antama takaus on ollut aina omavelkainen takaus ja pantattuun talletukseen on liitetty rahoituslaitoksen kuittaamattomuustodistus/-sitoumus -> näistä ei välttämätöntä säätää YSL:ssa
 - sen sijaan ohjeistusta kaivataan toistaiseksi voimassa olevan takauksen tai takausvakuutuksen irtisanomisajan osalta
 - KHO:2010:80: ns. first demand-takuu irtisanomisaika väh.12 kk
 - rahoituslaitosten omavelkaisissa takauksissa yleensä 3 kk:n irtisanomisaika
- olemassa olevan ohjeistuksen päivittäminen tärkeää

Kommentteja kaivosten jätteenkäsittelyn vakuuksista

- vanhojen kaivoslupien osalta vakuudet eivät yleensä ole olleet riittävät (mm. alv:t puuttuneet)
- tietotaidon lisääntyessä vakuuden määrän arviointi on tarkentunut
- vakuudella tulisi pystyä kattamaan myös sulkemistoimenpiteiden jälkeinen vesienkäsittely ja tarkkailu riittävän pitkältä ajalta sekä kemikaalien ja eri jätejakeiden asianmukainen käsittely

KIITOS!